

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenabi nedelje in praznike.

Inserati: do 9 petih vrst á 1 D, od 10-15 petih vrst á 1 D 50 p., večji inserati petih vrst á 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklicni petih vrst á 3 D; poroke, zaroke velikosti 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust le pri naročitih od 11 objav naprej. — Inseratni davek posebej.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, priljubno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje

Tel. št. 34.

Dopise spraje na ločitavnost in zahteva fraktovane.

Rokopisov se ne vrača.

Posamezna številka:

v Jugoslaviji vsa dni po Din 1-

v inozemstvu navadno dni Din 1, nedelje Din 1-25

Prisilna plačila v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:	V Jugoslaviji		V inozemstvo
	v Ljubljani	po pošti	
12 mesecev	Din 120—	Din 144—	Din 216—
6	60—	72—	108—
3	30—	36—	54—
1	10—	12—	18—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročilna doplačila. Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročilni vedno po nakaznici. Na samo pisemna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Sporazum ali nove volitve.

Politični položaj, ki so ga ustvarile volitve, je na prvi pogled silno zamotan. Dasi je dobila radikalna stranka in z njo sedanja vlada izmed 313 poslancev dobro tretjino, vendar si s tem svojih pozicij ni tako utrdila, da bi lahko vladala, oprta zgolj na svoje moči. Izginile so sicer iz parlamenta razne manjše skupine, ki so obteževale parlamentarno delovanje, toda z njimi so izginile tudi stranke, katere so bile opora vsake vlade in so čisto vlado rešile iz zagate v najkritičnejših trenutkih. Danes si stoji v parlamentu nasproti v glavnem samo štiri velike stranke: radikalna kot najštevilnejša, Radičeva, demokratska in klerikalna. V parlamentu bodo igrala vlogo edino in izključno te politične skupine. Da pripade v tem kolu vodstvo radikalni stranki, je povsem naravno, vendar pa bo mogla krmariti državo samo, ako se bo naslanjala v narodni skupščini na zanesljivo večino.

Prva skrb ministrskega predsednika Pašića torej bo, da si zaseda to večino. A kako? Ko je bila meseca decembra lanskega leta razpisana narodna skupščina in je Nikola Pašić dobil nalogo, da izvede nove volitve, so radikalni listi opetovano razpravljali o načrtih, kako namerava Pašić usmeriti svojo politiko v slučaju, da izide iz volitev silno ojačena radikalna stranka. Takrat se je zlasti mnogo govorilo o sporazumu s Hrvati. Splošno se je domnevalo, da bo Pašić takoj pričel pogajanja s hrvatskimi politiki in čuli so se glasovi, da je razbil koalicijo z demokrati zato, ker se je bal, da bi šef demokratske stranke Davidović brez sodelovanja radikalcev zaključil sporazum s Hrvati, nato, silno ojačen s tem svojim uspehom, prevzel vodstvo državne politike v svoje roke, izvil s tem radikalom glavni adut iz rok ter jih potisnil docela v ozadje. Radikalna glasila so takrat zavračala ta domnevanja ter povdarjale, da ministrski predsednik nima namena pred volitvami stopiti v kakršnekoli stike s Hrvati, pač izvršenih volitvah prične pogajanja pa ima že gotov načrt, da takoj po s Stjepanom Radičevim ter ga skuša pridobiti za pameten, obe stranki zadovoljujoč sporazum.

Ako so bile te informacije radikalnih organov točne, smemo po temtakem računati s tem, da stopi

v kratkem Pašić v stik z Radičevim ter ga skuša pridobiti ne samo za to, da pride s svojimi poslanci v narodno skupščino, marveč da se tudi aktivno udeleži parlamentarnega dela. Predpogoj takšnega sporazuma pa je predhoden kompromis glede ustave. Na kakšnem stališču stoji Radič v ustavnem vprašanju, je znano. Radič zahteva nič manj in nič več kakor federativno preureditev države. Pašić na drugi strani ne samo da neče ničesar slišati o federalizmu, marveč je danes neizprosno nasprotnik celotne centralizacije, ki hoče dati historičnim edincem, t. j. dosežanim pokrajinam neke vrste upravno avtonomijo. Stojita si torej nasproti dva ekstrema. Ali se je nadejati, da pride med tema dvema skrajnostima do kompromisa? Težko je to verjeti, dasi je Pašić opetovano v raznih govorih za časa volilne borbe naglašal, da on in njegova stranka nikakor ne smatra vidovdanske ustave kot »noči me tangere«, marveč da sta v tem oziru pripravljena v slučaju, da se narod pri volitvah izreče no svoji večini za revizijo ustave, za najdaljšokosežnejše koncesije. Izid volitev je pokazal, da se nabaja večina naših državljanov v taboru, ki zahteva spremembo vidovdanske ustave. V tem ne more biti nobenega dvoma niti v vrstah radikalne stranke.

Iz tega bi se dalo sklepati, da Pašić ne bo več vztrajal na svojem strogo protirevizionističnem stališču in da bo celo izrekel svojo in svoje stranke pripravljenost, da se izvede kolikorotiko obsežna decentralizacija. — Morda bo celo pripravljen Hrvatski in Sloveniji priznati avtonomijo z omejeno zakonodajo. Toda vprašanje je, ako se bo Radič s tem, kar bi bil morda še pred tremi meseci sprejel z obema rokama, zadovoljil sedaj po tako stajajo dobljeni bitki pri volitvah?

Ako smemo verjeti hrvatskim listom, je to izključeno. Ali se bo potem morda Pašić prilagodil Radičevemu federativnemu stališču? To je takisto neverjetno, vsaj kakor to s posebnim povdorkom naglašajo vsa radikalna glasila.

Zdi se torej, da smo sedaj oddaljeni od hrvatsko-srbskega sporazuma bolj kakor kdaj prej.

jimi poslanci zopet doma, to je danes vprašanje, ki absorbira zanimanje vse javnosti.

Ako ostane v Zagrebu in se odloči še nadalje vztrajati v svoji politični pasivnosti, bo položaj za vladno in radikalno stranko lahek. V narodni skupščini bo v tem slučaju samo 243 poslancev. S 125 do 130 poslanci bo torej imela vlada že trdno večino, katero si bo lahko preskrbela brez posebnih pregledov, saj ima radikalna stranka sama skoro 120 mandatov.

Ob popolni Radičevi pasivnosti bi potemtakem Pašić lahko mirno in nemoteno vladal polna štiri leta do prihodnjih rečnih volitev.

Drugačna pa bi bila seveda situacija, ako bi se Radič brez predhodnega sporazuma nepričakovano 16. aprila pojavil v narodni skupščini in bi se postavil na čelo opozicije.

S tem bi bila vlada, odnosno radikalna stranka potisnjena v manjšino in bi morala iz tega izvajati konsekvence ter odstopiti. Ali bi v tem primeru mogel priti pri sestavi nove vlade v kombinacijo Radič? Kakor stvari sedaj stoje, je to docela izključeno.

Edini izhod iz te situacije bi bil z letni razpust narodne skupščine in nove volitve.

In, ako bi tudi te volitve ne donesle zaželjenega uspeha?

Potem bi seveda ne bilo drugega izhoda, kakor poseči po edinem še razpoložljivem sredstvu, to je, izvesti državni prevrat ter proglasiti diktaturo.

Kakršna je situacija sedaj, so za enkrat še na vidiku tri možnosti: 1. radikalen sporazum; 2. ob nadaljnji pasivnosti Radičeve politike dosežanji režim se štiri leta in 3. nove volitve.

Ako pa se dogodki razvijajo v drugi smeri, za kar bi čala pred vsem pobudo aktivna Radičeva politika, potem ni izključeno, da stojimo že neposredno pred akutno državno krizo, ki jo more rešiti edino kot ultima ratio — diktatura.

V interesu naše države in našega naroda želimo, da bi se izvedla naša notranja konsolidacija brez težkih pretreslajev, ako pa ozdravljenje našega državnega organizma ni izvedljivo drugače, kakor z radikalno operacijo, potem se naj ta izvrši čimprej in brez zamude, da ne bo ob koncu koncev tudi ta operacija — brezna.

Maksima vima vremena« se je izkazala v dosežanji politiki za zgrešeno, naj jo sedaj nadomesti parola »nema više vremena«!

BESEDA PRISTNIH REČANOV.

Italijani so se polastili reškega vprašanja tako da stoji v javnosti kot jedini zastopnik Reke in so vsled tega njeni pravi predstavniki potisnjeni v kot. Italijansko časopisje poroča na dolgo in široko o vsaki vlogi, ki jo predloži kak fašist z Reke in razlaga v njej, da mora Reka brez Baroša in Delte jutri umreti, popolnoma pa molči to sicer vedno tako glasno časopisje o spomenici, ki jo je predložila paritetni komisiji zakonita reška vlada. Tudi italijanski delegat je se nič ne ozirajo na besedo pristnih Rečanov, marveč se drže glede Reke samo svojega stališča, katero se krije s stališčem onih, ki so si uzurpirali oblast na Reki proti volji pravega domačega prebivalstva.

Spomenica, katero je poslala vlada g. Zanelle opatijski komisiji, naglašja predvsem da reško pristanišče s svojimi pristaniškimi in železniškimi napravami tvori nedotakljivo last reške države. Ono je najvišja in najvišji organ države, temelji njene eksistence in bodočnosti. S pristaniščem ne more nikdo razpolagati razven zakonite legislativne skupščine reške države. Danes upravljajo železnice in ostale nprave legalno in samovoljno organi kraljevine Italije. Reška vlada zahteva sklicenja na svoja izvajanja, popolno in brezpogojno restitucijo pristanišča reški državi, da se ga lahko posluži ona kakor to zahtevajo mednarodne

norme in korist lastnine tega predmeta v popolni harmoniji z gospodarskimi interesi vseh držav, ki nujno potrebujejo redno funkcioniranje reškega pristanišča in železnice. Reška vlada protestira proti temu, da se prezira volja konstituite in reške vlade, da bi svobodno razpolagala s pristaniščem in da se o tem odloča brez sodelovanja in soglasanja legitimnih činiteljev države kljub členu 3. reškega statuta in proti vsakemu temeljnemu principu državne in teritorialne suverenosti kake dežele. Reška vlada protestira proti temu, da bi se stvoril za reško pristanišče konsorcij ali da bi se dalo v upravo in na razpolago družbam, katerih noče in ne priznava reška država, zastopana po svoji leglislativni skupščini in zakoniti vladi. Zato izjavlja reška vlada na osnovi jednodušnega sklepa večine konstituite, da ne prizna in ne sprejme nikdar nikake organizacije, ne tehnične in ne upravne, in nikake odločitve tičeče se reškega pristanišča in reške lastnine, katero bi napravile družbe, ki ne pripadajo reški državi brez sodelovanja in privoljenja njenih zakonitih predstavnikov. Pristanišče je glavno sredstvo dela in življenja reške države. Zato pa ga mora čuvati, izkoriščati in upravljati samo jedini zakoniti lastnik in ta je reška država. Kdor bi delal proti temu naravnemu pravu ali bi hotel postati gospo-

dar Reke ali imeti vsaj kakršnokoli ingerenco bi dokazoval, da ne gre za tem, da bi čuval, marveč da bi škodoval in otežkočal napredek Reke. To pa ne more biti namen dveh velikih držav, ki sta sklenili rapalsko pogodbo in sta vedno naglašali svojo naklonjenost in simpatije za razvoj in konsolidacijo svobodne reške države.

Tudi list avtonomske stranke »Difesa« se postavlja odločno proti konsorciju, naglašajoč, da bi tak konsorcij provzročil Reki in zaledju nezrečno škodo in bi le podaljšal današnje brezupno politično stanje in onemogočil za vedno izmirjenje med Jugoslovenci in Italijani. Reka bi postala ognjišče italijansko-jugoslovenskega spora, kateremu pa so se hoteli izogniti baš z ustvaritvijo reške države. Edina rešitev, katero Reka lahko sprejme, je obsežna v členu 4. rapalske pogodbe.

Ali se bo čul glas pravih pristnih Rečanov v paritetni komisiji v Opatiji? Italijani ta glas kračkomalo zametajo. — Kaj pa store Jugoslovenci, v katerih rokah je pravzaprav bodočnost Reke?

Italijani unajo na Pašičovo pomoč in vedno bolj poudarjajo, da hoče Pašić mir in prijateljstvo z Italijo; zato pa da se mora reško vprašanje čisto po italijanski volji — na kar vztraje ob Jadranu velko prijateljstvo med Jugoslovenci in Italijani! To so spemadanske italijanske fantazije! Glasovi iz Jugoslavije in z Reke jasno označujejo temelj, na katerem se ima reško vprašanje, da bo res rešeno. Drugače se sklepa v Opatiji za Reko pogin.

JAVNA VARNOST V JUŽNI SRBIJI.

— Beograd, 22. marca. (Izv.) Po uradnih poročilih konstatirajo, da je sedaj v Južni Srbiji vzpostavljena popolna javna varnost. Prebivalstvo samo je začelo akcijo proti makedonskim komitacijskim četam, državnim oblastem izdaja prebivalstvo komite. Skupščinskih volitev se je udeležilo v nekaterih krajih okoli 80% volilnih upravičencev.

PRED GENERALNO STAVKO NA ČESKOSLOVAŠKEM.

— Praga, 21. marca. (ČTK) Danes so bila v ministrskem predsedstvu pogajanja med zastopniki rudarjev in lastniki rudnikov. Dosežen je sporazum glede delovnega časa. Zastopniki rudarjev so sklenili za soboto 24. t. m. sklicati v Prago državno konferenco rudarskih organizacij, na katerih se ima odločiti nadaljna taktika. Za petek 23. t. m. določena generalna rudarska stavka je bila radi tega odročena. Stavka v Moravski Ostravi traja dalje.

PROGLASITEV IZJEMNEGA STANJA NAD BUKAREŠTO.

— Bukarešta, 21. marca (Izv.) Z ozrom na odločno in ostro akcijo parlamentarne opozicije proti vladinemu ustavnemu načrtu je vlada proglasila izjemno stanje nad Bukarešto. Prepovedane so vsake manifestacije naporne proti stavnemu načrtu. Konspirirano je volašvo. Ustavni načrt je bil v romunski zbornici sprejet v prvem čitanju.

A. E. W. Mason:

42

KLIC NA POMOČ.

Roman.

»Pa je svobodna!« je vzkliknil Ricardo. »Pustili ste jo prosto!«
 »Prosto!« je ponovil Hanaud. »Peljali so jo iz vile Rose naravnost v zapor. Takoj je prišla pod ključ.«
 Ricardo je ves začuden gledal.
 »Tako je vedeli, da je kriva?«
 »Tako je mi je lagala v svojem zapisu Adele Rossignol. Ali se spominjate, kaj je pravila — črnolasa ženska z bisernimi očmi: in samo pet minut popreje sem bil pobral na mizi — tole.«

»Odpri le svojo hiležnico in vzeli iz pisemskega ovitka dolg, rdeč las.«
 »Toda ne samo radi tega, ker je lagala, sem jo poslal v zapor. Lonček cold-creme je bil izvirnil iz sohe gospodične Celije.«
 »Torej je Perrichet vendar le imel prav.«
 »Perrichet nikakor ni imel prav — ker ni držal jezika za zobmi. Kajti v tem lončku cold-creme so bili skriti — o čemer nisem dvomil — dragoceni dijamantni uhani, ki jih je navadno nosila gospodična Celija.«
 Oba moža sta prišla na trg pred kopališko zgradbo. Ricardo se je vsedel na klopi in se prijel za glavo.

»Jaz sem ves zmeden,« je dejal. »V glavi se mi kar meša. Kar ne vem, kie sem.«
 Hanaud je stal pred njim in se smejal. Razburjenje njegovega tovariša mu je ugajalo. Kajti v njem je bilo tudi občudovanje njega samega.

»Jaz sem kapetan ladije,« je dejal. Njegov smeh je dražil Ricarda, ki je rekel nestrpno:

»Zelo bi mi bilo všeč,« je menil, »če bi mi hoteli povedati, kako ste odkrili vse te stvari. In kaj vam je mali salon povedal zgodaj zjutraj? In zakaj je Celija Harland tekla od steklenih vrat čez travo v avtomobil in spet iz voza v hišo ob jezeru? Zakaj se ni upirala večeraj zvečer? Zakaj ni klicala na pomoč? V koliko je bilo pripovedovanje Helene Vauquier resnično in v koliko zlagano? Iz kakšnega vzroka se je Wethermill udeležil pri tej stvari? O, in tisoč drugih stvari, ki jih ne razumem.«

»Aha, blazine in listič papirja in steklenica iz aluminija,« je dejal Hanaud in gledal zmagoonosno: »Ne smete mi zameriti, če vas pustim za nekaj časa v temi. Tudi jaz imam umetniška nagnenja, Mr. Ricardo. Nočem pokvariti imenitne povesti, katero nama bo, kakor mislim, pravila gospodična Celija. Nato vam bom pa prav razložil, kar sem čital iz nerada v sobi in kaj me je takrat tako zelo zmedlo. Toda niti ta uganka, niti nje rešitev,« je dejal skromno, ni najzanimivejša pri tem. Pogledite si osebe!

Madame Dauvray, stara, bogata, nevedna ženska, s svojo praznovornostjo, s svojo radodarnostjo, njena želja govoriti z Madama de Montespan in velikimi damami prešlih stoletij, in njena ljubezen do mlade, sveže deklice, ki je v njenem spremstvu; Helena Vauquier, služkinja s šestimi leti poštenega službovanja, ki vidi, da je naenkrat nekdo drugi zavzel njeno mesto, in oblačni v fine obleke njo, ki jo je izpodrinila; mlada deklica sama, to ubogo dete, s svojo ljubavjo finih oblek; otrok komedianta, ki so ga naučili smicalic in varanja in jih je moral izvajati kot vsakdanji posel, ki je živel v revščini in videl nesrečo življenja, a ohranil skromnost in svežost in nežnost, ki bi bile zvenele, če ne bi bila pričela drugega življenja; Harry Wethermill, uludni in ženjalni možak, ki je imel tolike uspehe. Predstavljate si, če morete, kakšne občutke je moral imeti v spalnici gospe Dauvray, ko je ženska, ki jo je zastojl zadavil, ležala otrpla pod ruho, in je videl, kako sem dvignil parketno desčico iz tal in drugega za drugim privlekel ven dragulje iz skateli, za katerimi je pred dvanaštimi urami prebrskal celo sobo. Kaj je pač moral občutiti! A niti znaka ni bilo o tem! O, ti ljudje so najzanimivejši problem pri tej povesti. Čuimo, kaj se je zgodilo v oni strašni noči. Uganka — ta lahko počaka.«

Po mnenju Mr. Ricarda je Hanaud imel prav. Izredna in strašna povest — ki se je od-

vijala točka za točko — o tem, kar se je zgodilo v oni torkovi noči v vili Rose, je vzbujala v njem silno zanimanje za skrivnost uganka. Toda vsega ni zvedel na enkrat.

Gospodična Celija se je v svoji zmedbi najprej bala spati. Ni si upala zaspati — vkljub temu, da je žarela luč v njeni sobi in je usmiljenka sedela ob njeni strani. Ko je zaprla oči, se je hotela siloma brezupno zamisliti nazaj v živi svet. Kajti ko je spala, je še enkrat presanjala ono temno in strašno torkovo noč in oba dneva, ki sta ji sledila dokler se ni zbudila. Toda mladost, krepko telo in zdrav tek sta jo kmalu pozdravila.

Pripovedovala je svojo povest — pripovedovala je, kaj se je zgodilo. Gotovo je bil strašen trenutek, ko so jo konfrontirali s Harryjem Wethermillom in uradu preiskovalnega sodnika Fleuriota in ga je jokaje na kolenih prosila, naj pove resnico. Kajti dolgo časa tega ni hotel. Nato se je pa zaveda prav čudno. Čisto človeško obrnila. Adele Rossignol — ali kakor se je v resnici imenovala, Adele Tacé, Hipolitova žena — je strastno vzbujala Harryja Wethermilla. Bil ni nenavaden tip, mrzel in neobčuten sam pri sebi, toda imel je moč vzbujati v ženskah strast. In ko je Adele Tacé zvedela, da dvori Celiji Harland, jo je prijala maščevalna ljubosumnost. Hanaud ni bil presenečen. Poznal je ženske zločince svoje dežele — surove, strastne, izdajalske.

Nasilna operacija ali amputacija.

ODLOČILNA RADIČEVA KONFERENCA. — PRIHOD RADIČA V BEOGRAD NEGOTOV. — PASIĆ ODLOČEN ZA NASTOP PROTI RADIČU.

— Beograd, 22. marca. (Izv.) Politična situacija je po končanju volitvah stopila v zelo kritični stadij. Vsi beogradski politični in parlamentarni krogi sedaj edinole razmišljajo vprašanje: kakšne smernice dobi naša notranja politika. Rezultati volitev so z raznih vidikov zelo značilni. Na eni strani so volitve prinesle izrazito plemenski značaj, na drugi strani pa tudi gotovo kulturno reakcionarstvo. Kot glavna točka vseh političnih razmišljanj pa je vprašanje, kakšno politično taktiko zavzame voditelj hrvatskega naroda Stjepan Radić. Okoli Radićeve osebe so se koncentrirala v Beogradu vsa politična razmišljanja. Resni politiki odkrito priznavajo, da je Radićeva zmaga med Hrvatima velikega pomena za nadaljni razvoj konsolidacije naše države.

Na drugi strani pa beogradski tisk in beogradska javnost enodušno konstatirata, da je v nedeljskih volitvah pretrpela prava državna misel velik neuspeh in da so volitve kolikor toliko pripomogle do zelo kritične situacije, ki se mora končno vendar odstraniti in da se morajo likvidirati vsa notranjepolitična vprašanja. Priznavajo odkrito nacionalistični krogi, da je nastopila državna kriza. Velegleden profesor državnega prava v glavnem radikalnem glasilu »Samouprava« sam konstatira, da so prinesle volitve krizo v državi in da so volilni rezultati velika nevarnost za državo. »Preporod« naglašuje izrecno dejstvo, da so volitve katastrofa za jugoslovensko ideologijo.

So pa tudi mnenja, da stojimo po končanju volitvah na prelomu. Srbski narod na eni strani je jasno in odločno dokumentiral proti Radiću glede državne oblike. Srbski narod je za monarhijo, ostala plemena pa so za republikansko obliko. Kako premostiti načelna nasprotja med monarhijo in republiko, to je najbolj sporno in za nadaljni sporazum najbolj važno vprašanje.

Dani sta Pašiću dve možnosti, prvič da izvrši nasilno operacijo in drugič, če ta ne uspe, amputacijo države. Današnja »Pravda« odločno protestira proti temu političnemu naziranju.

V Beogradu pa z veliko napetostjo pričakujejo končnih sklepov Radićeve stranke o nadaljni politični taktiki. Z neколко nervoznostjo gledajo vodilni politiki in tudi vlada sama na nedeljski zbor Radićeve stranke, ki je sklican v Zagreb. Vlada prepušča Radiću popolno zborovalno svobodo, vendar se že sedaj čujejo glasovi, da bo vlada proti Radiću odločno in s trdo pestjo nastopila, če bi se na tem zboru manifestirali kakšni protidržavni pojavi. Radikalci sami so sklenili, da store vse, kar bi moglo olajšati prihod Radića v Beograd. V tem oziru je zelo značilen današnji članek v glavnem radikalnem glasilu »Samouprava« o akciji Stjepana Ra-

dića. Članek konstatira, da je edino Radićeva skupina, ki stoji čisto na negativnem stališču proti ustavi in državi in da moramo s tem dejstvom računati. Računati moramo z dvema možnostima: če se Radićeva politična akcija usmeri v okviru ustave in obstoječih zakonov, tedaj lahko računamo, da mora imeti Radić velik vpliv na razvoj nadaljne parlamentarne situacije. Ni še znano, če se Radić odloči priti v narodno skupščino in prisesti kralju na ustavo. Mogoče je pa tudi, da bo Radić nadaljeval svojo abstinenco politiko. Treba pa je naglašati, če bi začel Radić politično akcijo proti sedanji koncepciji države, da bo na merodajnih mestih našel odločen odpor in da bo znala Pašićeva vlada varovati državno edinstvo na način, ki si ga gotovo Radić ne želi.

V privatnem razgovoru z vodilnimi radikalnimi politiki je vaš dopisnik dobil zagotovilo, da so vsi radikalni krogi odločeni proti Radiću, če bi počeł kako protidržavno akcijo, nastopiti z vsjo odločnostjo in resnostjo. Sklepi proti Radiću so povsem resni.

Današnji Cicvaričev »Dnevnik« objavlja zanimivo stvar o nadaljnjih ciljih Radićeve politike. Uredništvo »Dnevnik« je baje dobilo avtentične informacije, da namerava Radić na konferenci dne 25. t. m. v Zagrebu predlagati, da Radićevi poslanci ne odidejo v Beograd v narodno skupščino, obenem namerava predložiti Ligl narodov posebno spomenico.

Čas do prvega izrednega zasedanja novoizvoljene narodne skupščine namerava sedanja Pašićeva vlada vporabiti zato, da pripravi teren za vladno večino in da popolnoma razčisti razmerje z Radićem. Jasno je, da bo moral Pašić končno nastopiti proti Radiću, če hoče varovati državno avtoriteto. V interesu državne edinstva in države same pa je tudi, da mora sedaj biti rešeno hrvatsko vprašanje.

MINISTRSKI SVET O RADIČEVI KONFERENCI. PRISOTNOST VOJNEGA MINISTRA.

— Beograd, 22. marca. (Izv.) Na snočni, od 17. do 20. trajajoči seji ministrskega sveta je bila glavna debata o notranjepolitični situaciji po volitvah. V glavnem so razmišljali aktualna politična vprašanja, ki so ustvarila novo politično situacijo države po volitvah, kakor tudi o parlamentarnem programu. Glavna točka razpravam ministrskega sveta pa je bilo stališče vlade napram Radiću in njegovemu zboru, ki je sklican za dan 25. t. m. v Zagreb. Glede tega zbora je sklenjeno, da se Radiću dovoli popolna zborovalna svoboda v okviru obstoječih in veljavnih zakonov, toda v nobenem slučaju se ne bo dovolilo, da bi se na tem zboru razmišljalo vprašanja, ki so škodljiva interesom državnega in narodnega edinstva.

Sej je prisostvoval tudi minister vojne in mornarice, ki je dobil glede Radićeve konference v Zagrebu posebna navodila.

Politične vesti.

— Kaj naj stori vlada? O sedanji težavni situaciji, ki so jo ustvarile volitve, pišejo vsi listi. V vseh listih nastopajo zdravniki, ki dajejo vodilni najrazličnejše nasvete, kako bi se dalo državo najuspešneje ozdraviti. Nacionalistiški organ »Pokret« daje vladni tale nasvet: »Ako hočemo, da bo država močna, imamo pri tej situaciji na izbiro 2 izhoda: 1.) da se za Radićeve mandate razpišejo nove volitve in 2.) da se parlament kot nesposoben za delo razpusti in takoj o zaščiti države uveljavi proti vsem onim strankam, ki s svojimi akcijami deluje na to, da se razbije naša državna zajednica. Država naj pokaže svojo moč v borbi proti današnjim protidržavnim elementom prav tako, kakor je to storila pred dvema letoma proti komunistom. Uporaba zakona o zaščiti države je uspešno učinkovala in pri sedanjih volitvah lahko s svetilko iščemo komunistične mandate. Mase so izključene od komunistične psihoze ali jih je okuzila nasprotna psihoza: plemensko republikanska. To je padanje, docela nenormalno padanje iz ekstreme v ekstrem. Toda radi tega nesigurnega laviranja volilcev ne sme trpeti država kot celina. Država nam je nadvse in prepričani smo, da ne bo večina jugoslovenskega naroda nikdar pristala na državno razkosanje.« — Naj se presoja položaj v naši državi kakorkoli se hoče, eno je gotovo, da je pretežna večina našega naroda krepko odločena, da nastopi z vso energijo v obrambo države, ako bi se od katerkoli strani pojavili poskusi razbiti našo kraljevino, ta plod potokov krvi in nadčloveških žrtev.

— Boj za štalerski mandat. Iz Maribora nam poročajo z dne 21. t. m.: Danes dopoldne je glavni volilni odbor poročil z skrutinjem, da ob 8. Spornost pogreške dopoldne še niso našli. Tokom dopoldneva so se obdelali volilni okraj: Laško, Ljutomer, Maribor desni in levi breg. V teh volilnih okrajih je bilo nekaj poznatih papakov, ki se tičejo

večinoma številk volilnih udeležencev oziroma kroglic. Drugih posebnih napak niso našli. Prizadete stranke upajo na razčiščenje vprašanja, ali dobé en sporilni mandat Nemci ali socialisti, še le pri doslej še ne skrutiniranih volilnih okrajih iz Prekmurja.

— Zakaj dr. Ribar ni bil izvoljen. Po poročilih iz Osijeka in Djakova je vzrok, da dr. Ribar, bivši predsednik narodne skupščine, ni bil izvoljen za narodnega poslanca, iskati v tem, ker se je zgodila pri štetju velika pomota na njegovo škodo.

— Usoden pomen bodoče borbe. Beogradsko »Vreme« razpravlja o skupščinskih volitvah in povdarja, da se je pričela borba med Srbi na eni strani in med Hrvatimi in Slovenci na drugi strani. Borba, ki se je začela, tako pravi »Vreme«, je borba dveh svetov, je borba osvobodilcev in osvobodilcev. Brezuspšen je bil vsak poskus, prepričati to borbo, ki se mora izvojevati do konca. Stojan Protić je skušal z gesto razumnega moža prepričati vihar fatalnega razvoja razmer. Narod ga je surovo potisnil v ozadje, ker ta narod čuti z instinktom primitivnih ljudi, dasti ni puščen o raznih političnih dogodkih, ostrično in odločno o njih tako, kakor pač razume, surovo in brez usmiljenja. Kdor se mu postavlja na pot, ga podere in stopa preko njega. Borba, ki prehalja sedaj v akutno fazo, bo izredno zanimiva in bo imela usodopolen pomen za državo. V tem znamenju se prične nova doba našega državnega življenja. Vsekakor je nujno potrebno, da se ta borba razvije v najostrejšo krizo, ker je mogoče priti do ozdravljenja samo preko kriz. Iz teh izjavaj je razvidno, da tudi v merodajnih političnih krogih — »Vreme« velja kot glasilo ministra zunanjih del dr. Ničiča — presojajo politično situacijo kot zelo kritično in računajo s tem, da je na pragu trenutka, ko se ima borba med beogradskim in Radićevim stališčem izvojevati do konca.

Telefonska in brzojavna poročila

Ustanovitev reškega konzorcija ITALIJANSKI PREDLOG. — STALIŠČE JUGOSLOVENSKE DELEGACIJE

— Opatija, 21. marca. (Izv.) Za današnjo sejo paritetne komisije je bilo splošno zanimanje, ker je bilo znano, da pride na tej seji v razpravo vprašanje pristaniškega konzorcija oziroma ureditev pristaniške in prometne službe. Seja je pričela ob 17. in je trajala podrguro uro. Italijani so predložili komisiji splošni načrt o ustanovitvi in ureditvi reškega konzorcija. Ta načrt zahteva organizacijo italijansko - jugoslovensko - reškega konzorcija, ki naj bi upravljal in nadzoroval reško luko, Baroš, Delto, Braidico in Martinščico. Vse to ozemlje naj bi bilo pod skupno upravo za leto dni. Če se uvidi potreba, se lahko uprava spremeni. Po tem roku pa naj bi stopil v veljavo definitivni skupni statut za eksploatacijo vseh teh pristanišč oziroma krajev in naj bi se zadevni sporazum izdelal za dobo več desetletij. V konzorcij naj bi stopila po dva italijanska, dva jugoslovenska in dva reška zastopnika. Glede Rečanov predlaga načrt, da bi imeli Jugoslavija in Italija pravico predlagati od svoje strani po enega Rečana. Komisija konzorcija bi imela dalje pravico voliti glavnega upravnika strokovnjaka na ta način, da bi bil enkrat Italijan, drugič pa Jugosloven in njegov namestnik obratno.

Jugoslovenska delegacija je vzela ta načrt na znanje ter izjavila, da mora načrt proučiti. Od jugoslovenske strani pa je bil dalje predlagan načrt, v katerem so določena glavna načela, kako je treba urediti reško državo. Načrt odločno povdarja, da mora Jugoslavija ohraniti popolno suverenost nad Barošem, Delto in Braidico. Dalje omenja načrt glavne smernice za ureditev pristaniškega in železniškega prometa. Jugoslovenska delegacija vstraja na stališču, da mora Reko eksploatirati reška država sama. Urediti pa je treba na tehničen način železniški promet med Jugoslavijo in Reko na eni strani in med Reko in Italijo na drugi strani. Italijanska delegacija je vzela jugoslovenski načrt na znanje ter izjavila, da ga premetri od točke do točke. Italijani se v glavnem upirajo zahtevi, da bi se rapalska pogodba izvršila v popolnem smislu. Jutri se v paritetni komisiji nadaljuje debata in predloži naša delegacija protipredloge k posameznim točkam italijanskega načrta.

— Sušak, 21. marca. (Izv.) Danes dopoldne je predsednik jugoslovenske delegacije v paritetni komisiji dr. O. Rybač posetil zastopnike trgovske in obrtne zbornice na Sušaku in druge odlične člane trgovstva. V mestni zbornici je bil sestanek trgovskih, pomorskih in pridobitnih krogov, na katerem je dr. Rybač točno in obširno pojasnil naše stališče v vseh spornih vprašanjih, posebno pa glede Baroša in Delte. Omenil je, da gre za ustanovitev konzorcija in to samo za konzorcij glede reške luke. Celokupni trgovski in gospodarski interesi zahtevajo tudi, da se uredi carinska služba. Ob 4. popoldne je dr. Rybač odpoval nazaj v Opatijo.

PARITETNA KOMISIJA.

— Opatija, 20. marca. (Izv.) Danes dopoldne je bila seja paritetne komisije. Na tej seji bi morali biti predloženi pismeni predlogi o sistemizaciji reške države in o ureditvi pristaniškega vprašanja. Ti predlogi niso bili predloženi. Komisija je razmišljala nato italijanski načrt o ureditvi reškega pristanišča in pristaniške službe. Razvila se je kratka debata. Glavna, a zelo interesantna debata o tem vprašanju pa je določena za jutri dopoldne.

Na popoldanski seji je paritetna komisija razmišljala vprašanje mesta Kastva. V kastavskem vprašanju še ni nikakih definitivnih sklepov. Ker je večeraj prišel v Opatijo predsednik posvetovalne komisije dr. Matko Laginja, pričakujejo, da bo to vprašanje povoljno rešeno, ker je dr. Matko Laginja poznan kot najboljši poznavalec razmer na Kastavščini.

— Sušak, 21. marca. (Izv.) Za danes popoldne je sklicana posebna protestna skupščina vsega meščanstva na Sušaku in prebivalstva na Primorju.

VOLILNI REZULTATI Z USTAVNEGA STALIŠČA. VEČINA ZA VIDOVDANSKO USTAVO.

— Beograd, 22. marca. (Izv.) Po sedaj znanih rezultatih iz vseh volilnih okrajev se lahko konstatira, da je 173 narodnih poslancev za vidovdansko ustavo in sicer: 107 radikalcev, 51 demokratov, 13 Džemijetov, 1 samostojni kmet in 1 srbske stranke. Protiv ustavi oziroma za novo revizijo je 127 poslancev in sicer 70 radićevcev, 24 klerikalcev, 18 Spahovcev, 2 Drinkovića, 3 bunjevci in trije socialisti. Tudi Nemce smatrajo, da so za revizijo ustave.

LIKVIDACIJA POKRAJINSKIH NAMESTNIŠTEV.

— Beograd, 22. marca. (Izv.) Na večerajšnji seji ministrskega sveta je bila tudi razprava o izvršitvi zakona glede administrativne razdelitve države. Ministrski svet je sklenil, da se ukine in likvidirajo pokrajinski namestništvi in sicer v Splitu in v Ljubljani. Glede pokrajinskega namestništva v Zagrebu za Hrvatsko in Slavonijo pa je ministrski svet sklenil, da naj to namestništvo še nadalje ostane v veljavi z ozirom na politično situacijo, ker se ima v vrsti rešiti vprašanje sporazuma z Radićem oziroma da se končno in odločno zavzame stališče vlade napram Radiću. O pokrajinskem namestništvu v Sarajevu razpravlja ministrski svet v prihodnjih dneh.

SPORAZUM Z BOLGARI DEFINITIVEN.

— Beograd, 22. marca. (Izv.) Pooblašteni minister Ljuba Nešić je izjavil vašemu dopisniku, da so pogajanja v Nišu med našo in bolgarsko delegacijo zaključena. Pogajanja so imela popolni uspeh. Dosežen je sporazum glede skupne akcije proti makedonskim komunističkim organizacijam. V petek, dne 23. t. m. se podpisuje zadevna sporazumna pogodba v Beogradu.

Ce so radikalni pametni...

— Beograd, 22. marca. (Izv.) »Novosti« priobčijo interview svojega dopisnika s Stjepanom Radićem. Radić je kratko izjavil: »Ce so radikalni pametni, je mogoče sporazum. Ce ne bodo pametni, se jim zgodi, kakor zemljoradnikom in demokratom...«

DR. TRUMBIČ NI IZVOLJEN.

— Beograd, 22. marca. (Izv.) Po sedanjih poročilih iz Splita je ugotovljeno, da pri skupščinskih volitvah dr. Trumbić ni bil izvoljen za narodnega poslanca. Na dr. Drinkovičev listi sta v resnici izvoljena dr. Drinkovičev kot nosilec liste in kmet Mate Čeruga. Prčkakujejo, da se slednji odreče svojemu mandatu in da bo tako kot njegov naslednik prišel v skupščino dr. Ante Trumbić. To pa še ni gotovo, ker se Mate Čeruga odločno temu brani.

JUŽNA ŽELEZNICA.

— Rim, 21. marca. (Izv.) Pogajanja o Južni železnici so tako daleč napredovala, da je pričakovati v najkrajšem času njih zaključka. Avstrijska delegacija je odpotovala na Dunaj. Tudi ostale delegacije so zaprosile pri svojih vladah za pooblastila, da podpisajo oz. definitivno sklenejo sporazum o likvidaciji Južne železnice.

TRGOVINSKA POGODBA MED ITALIJO IN AVSTRIJO.

— Rim, 21. marca. (K. B.) V današnjih popoldanskih pogajanjih so prišle v razpravo točke avstrijskih protipredlogov k trgovinsko pogodbenemu načrtu, predloženemu od strani Italije.

— Rim, 21. marca. (Izv.) Pogajanja med avstrijsko in italijansko delegacijo glede trgovin. pogodbe počasi napredujejo. V glavnem gre za uvoz južnega sadja, vina in pomaranč v Avstrijo, na drugi strani pa za uvoz kovinsko industrijskih izdelkov v Italijo. Glavno vprašanje pa tvori vprašanje carinskih pristaniških pristojbin za tržaško pristanišče, ki ima služiti kot uvozno in izvozno pristanišče za Avstrijo.

MADŽARSKO DIJASTVO PROTI JUDOM.

— Budimpešta, 21. marca. (Izv.) Danes dopoldne so na farmaceutični fakulteti madžarski dijaki izgnali vse židovske slušatelje. Na ulici so jih pretepli s palicami.

ORIJENTSKA KONFERENCA.

— London, 21. marca. (Izv.) Pod predsedstvom zunanega ministra Lorda Curzona je bila danes otvorjena londonska konferenca za ureditev orijentskega vprašanja. Konferenca se udeležujejo zastopniki zaveznih držav in Japonske. Po končani konferenci se zopet sklicuje lausanna konferenca. Venizelos prisostvovalje konferenci kot izvedenec v grškem vprašanju in v svrhu informacij.

Načelnik grškega revolucionarnega odbora Placiras je izjavil, da je Grška pripravljena podpisati mirovno pogodbo s Turčijo.

ZITA PIŠE MEMOARE.

— Dunaj, 22. marca. (Izv.) Po poročilih iz Madrida je bivša cesarica sklenila, da začne pisati svoje spomine na podlagi dnevnika. Opisati hoče vso politično in državno zgodovino od l. 1914 d.a'e.

VPRAŠANJE POLJSKEGA KORIDORJA.

— Berlín, 20. marca. (Izv.) »Deutsche Tageszeitung« poroča na podlagi informacij in poročil iz Varšave oziroma iz Kovna, da namerava Poljska začeti akcijo proti zvezni Prusiji in s pomočjo neke zaveznice države sebi zagotoviti svoboden koridor, med Nemčijo in Poljsko. Po poročilih iz Rige se baje vrše tudi intenzivna pogajanja med Poljsko in Litavsko, ki gredo za tem, da Litavska podpre poljsko akcijo proti gotovim teritorialnim kompenzacijam. Poljska skuša s pomočjo Francije ustanoviti na zapadnem Pruskem koridor proti Nemčiji, akcija pa je napačna in usmerjena tudi tako, da se skuša doseči kapitulacija Nemčije s prihodom razvalin.

Gospodarstvo.

— Zagrebški trg, Zagreb 21. marca. Cene v dinarjih za 100 kg. postavna baška odnosno vo vodinska postaja notirajo: Pšenica (76—77 kg) 450, ruma koruza 262.50—275, umetno sušena 280—295, rž (74—76 kg) 350—370, ječmen za pivovarne 325—350, za krmo 305—323, oves 287.50—295, pšani fižol 450—470, beli 450—470, pšenična moka »0« 675—700, »2« 650—675, za krmo 225, drobnji otrobi 170—190, debeli 250—252. Tendenca: marna nekoliko oslabljena.

— Novosadska blagovna borza 21. marca. Cene v dinarjih notirajo: Baška pšenica 457.50, baški ječmen ponudba 315, baški oves ponudba 390, baška koruza 255 koruza ab Beograd 270, koruza za maj 100% 256.25, sremška 280, baška moka »0« 662.50, baza »0« ponudba 660, »5« 550, otrobi v vrečah od lute ponudba 165, v vrečah iz papirja 160. Tendenca: neizpremenjena.

— Beogradska blagovna borza 21. marca. Beograd, 21. marca. Pšenica 75 kg, 6% franko vagon Beograd, prompt ponudba 440, nova začasno suha koruza, iskanje 270, ponudba 275, baški oves, franko Zemun iskanje 295, ponudba 300, zaključek 295, otrobi franko vagon Beograd prompt ponudba 190. Tendenca: mlačna.

— Zagrebški tedenski semenj. Zagreb 21. marca. Današnji tedenski semenj slabo obiskan. Kupcev je bilo mnogo, zlasti Italijanov, vendar je bilo malo kupčije. Cene so se gibale sledeče: Volt II, razreda 10 Din, bosanski debeli II, 10.50—12.15, III, 10.25—11.50, teleta I, 14—15, II, 12.50—13.50, svinje II, 23.75—25. Krma: seno 150—212.50, detela 210—225, slama 100, ovčna slama 150—210, drva pol kubik metra 325—400, cepilna 150—212.50.

— Žitni trg v Somboru. Sombor, 21. marca. (Izv.) Cene rastejo. Pšenica notira 455 do 465, koruza 260—265, pšenična moka »0« 675—680, otrobi 180—185, tendenca: prazna.

— Program kongresa mednarodne trgovske zbornice v Rimu. Drugi kongres mednarodne trgovske zbornice, ki se je pričel 15. tm. se bo bavil poleg vprašanj čisto tehničnega značaja tudi s številnimi problemi, po katerih se imajo v obilni meri olajšati trgovske izmenjave med državami. Zbornica se hoče dvigniti zlasti proti pretiranim formalnostim, ki obtežujejo potnike in blago, kakor so pregledovanje potnih listov, carinska pregledovanja itd. Zbornica hoče doseči sredstva, da se udeležijo mednarodni trgovski vlaki in da se pospeši mednarodni zračni transport. V Rimu se bo vršila tudi plenarna seja arbitražnega dvora mednarodne trgovine. Iz Amerike je prišlo na kongres 200 delegatov.

— Pošta v aeroplanih. Pred par dnevi se je vršila prva seja poštobrzajavnega sveta, v kateri se je poleg drugega razpravljalo tudi o vprašanju, kaj treba storiti proti številnim tatvinam poštinih pošiljatev. Sklenilo se je, da se v vsakem konkretnem slučaju izroči stvar sodnjim.

— Na Reki se osnuje Italijansko-jugoslovenska zbornica, katere cilj bo razvijanje trgovskih zvez z inozemstvom.

— Kredit za železniško delavnico v Splitu. Ministrstvo saobračaja je odobrilo kredit 3.500.000 dinarjev mestni železniški upravi v Splitu, katere vsota se porabi za popravo in prezidavo železniške delavnice in k njej spadajočih zgradb, ki so trpele vsled požara.

— Italijanski osemurni delavni deloma okren. Poročali smo, da je italijanski ministrski svet odobril predloženi načrt za ureditev delavnika. Sicer se načrt drži 8 urnega dnevnega dela, toda dostavlja, da omejitve dela ni upravičena tam, kjer bi primarala fabricaciji ali delavstvu škoda. Tako se je razširil delavni čas na ladajah kjer to narekuje tuja konkurenca na morju italijanski trgovski mornarici. Sestavljen je nato še poseben odsek, ki bo proučeval nadaljno ureditev delavnega časa, po zahtevah pridelovalne tehnike. Za poljedeljske delavce se določijo 12 ur dela na teden več. Zakon stopi v veljavo 6 mesecev po objavi.

— Dobava moke. Pri intendantu-rni Dravske divizijske oblasti v Ljubljani se bo vršila dne 6. aprila t. l. ustmenca licitacija glede dobave 385.000 kg pšenične krušne moke (tipa 80%). Predmetni oglas je v pisarni trgovstve in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— Dobava žebeljev. Uprava državnih monopolov v Beogradu razpisuje dobavo 40.050 kg raznih žebeljev. Ponudbe je vlagati najkasneje do 7. aprila t. l. 10. ure dopoldne pri načelniku ekonomskega odeljenja Uprave državnih monopolov v Beogradu. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— Bosanske posušene slive. Po poročilu tržnih komisij je bilo lansko leto v Bosni in v Srbiji posušanih okoli 32 milijonov kg sliv, kar predstavlja vrednost okoli 160 milijonov dinarjev.

— Zrakoplovni promet 1. aprila. Zrakoplovni promet z inozemstvom, za katerega je naša država sklenila dogovor z romunsko - francosko družbo, se prične 1. aprila t. l. Odhodna postaja bo v Beogradu.

Kultura.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

OPERA

Četrtek, 22. marca: Zaprtlo.
Petek, 23. marca: Čarostrellec.
Sobota, 24. marca: Nižava.
Nedelja, 25. marca: Čarostrellec.
Ponedeljek, 26. marca: Zaprtlo.

DRAMA

Četrtek, 22. marca: Othello.
Petek, 23. marca: Zaprtlo.
Sobota, 24. marca: Črešnjev vrt.
Nedelja, 25. marca: Othello.
Ponedeljek, 26. marca: Črešnjev vrt.

— Evropski človek. V »Revue de Genève« piše André Gide, eden izmed duševnih voditeljev svobodnostnega gibanja v Franciji, nastopno: Pravi evropski duh se upira norosti nacionalizma; upira se istotako oni razosebljenosti, ki si želi internacionalizma. Rekel sem že večkrat in že pred davnim časom: S tem, da je kdo nekaj posebnega, služi najbolje splošnemu interesu. In to velja toliko za deželo kolikor za individuue. Toda ta resnica se mora utrditi s sledečo: S tem, da kdo ne priznava samega sebe, najde samega sebe. In da se ta zadnja resnica potrdi za vse dežele na enak način, ni nam dovoljeno, slutiti, kaj obvlada politiko in kaj uničuje moralo. Da govornik resnično, me interesirajo politična vprašanja manj in zde se mi manj važna kot moralna. Sodim, da se da večina prvih privedi nazaj na te in da gre v vsem, o čemur se danes pritožujemo, manj za naprave kakor pa za človeka — in da je zato važno najprej in zlasti njegova reformirati.

— Blanche Selva. V petek, 23. t. m. čaka muzikalno izobražene ljubljancane izreden užitek. Koncertirala bo najslavnejša francoska pianistinja gospa Blanche Selva. Kako znana je ta umetnica v svojih domovini, se razvidi iz tega, da je priljubljena pisatelj H. Bérand svojo ravnokar objavljeno knjigo »Le Martyre de l'Obèse« (Debeljak mučenec) posvetil slavljenu maršalu Joffru in tudi gospe Blanche Selvi.

Glasbeni vestnik

— Koncert Glasbene Matice iz Ljubljane se vrši v nedeljo, dne 25. marca ob 17. uri v Skofji Loki v dvorani Sokolskega doma. Zanimanje za ta koncert je z bogrenomeja, ki ga vespovedno uživa Glasbena Matica, splošen in radi tega opozarjamo posetnike, da si pravočasno preskrbe vstopnice, ki se dobe v predprodatju v trgovini g. Janko Potočnika. Koncert se prične točno ob napovedani uri in vstop v dvorano med izvajanjem posameznih točk nikomur ne bo dovoljen!

Sokolstvo.

— Ženski krožek Sokola I v Ljubljani priredi v nedeljo dne 25. marca s članicami in ženskim naraščajem popoldanski izlet na Smarjetno goro. Odhod z opoldanskim vlakom do Kranja nato peš na Smarjetno goro. Povratek z večernim vlakom v Ljubljano. Vabijo se poleg članic in naraščaja tudi starši. — Vožnja po železnici polovična. — Zdravot!

Sokol I v Ljubljani vabi svoje članstvo, da poravnava članarino v društveni pisarni na Taboru. Uradne ure so vsak dan od 16. do 19. ure. — Društvena javna tolvadba se vrši dne 17. junija. — Zdravo.

— Sokolsko društvo v Mostah naznanja, da se vrši dne 26. t. m. ob pol 8. uri zvečer v društveni tolvadnici na Selu njegov redni letni občni zbor. Radi važnosti dnevnega reda je udeležba za vse članstvo obvezna. — Zdravot!

— Sokol Cerkljca: Dramatični odsek ponovi na splošno zahtevo, ob znatno znižanih cenah, v nedeljo dne 25. marca ob 15. uri v tolvadnici Stolbovo tridejanko — veseloigro »Stari greh«. Vabi se k obilni udeležbi.

Turistika in sport.

— Člane »Slovenskega lovskega društva« opozarjamo, da imajo udeleženci obč. zbora dne 25. t. m. na vseh progah državne in južne železnice polovično vožnjo. Na progah južne železnice se mora vsak član ko kupi vozni listek, izkazati z društveno izkaznico (letošnja ali lanska) nar blagajna izkaznico, kakor tudi vozni listek žigosa. Za vozni listek v zvezi z izkaznico, upravičite člana do brezplačne vožnje nazaj. Na progah državne železnice je pa postopati drugače. Vsak član naj kupi vozni listek do Ljubljane, naj ga pa vratarju ne odda, marveč pove, da gre na občni zbor. Na občnem zboru bo dobil vsak član pismeno potrdilo, da se je obč. zbora udeležil in s tem potrdilom v zvezi z voznim listkom se bo lahko peljal brezplačno domov. O tem so obveščene vse prizadete postaje, vratarji in sprevodniki. Vozni listki se lahko kupijo že od petka dalje. — Odbor.

— Gradanski v Šnanjli. Bilbao: Gradanski 3:0 (2:0). Bilbao, 19. marca. Pred 25.000 gledalci je bila danes odigrana tekma Gradanski: A. C. Bilbao. Moštvi sta nastopila v naromnočešni postavi. Igra je bila zelo napeta. Sodnik pa je bil pristranski in je diktriral dve neopravičeni enajstetrovki.

— Hašk v Pragi. Hašk iz Zagreba je v srbno gostoval v Pragi proti D. F. C. in izkubil 0:2. En goal je padel iz ošitne ofside pozicije. V Brnu pa je podlegel Moravski Slaviji s 1:0.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 22. marca 1923.

— Ali naj se pokorimo narodni volji? To vprašanje je načel Krsta Civčarič v »Beogradskem dnevniku« z ozirom na izid skupščinskih volitev. Pokorimo se narodni volji, pravi Civčarič, prav, toda kaj bi pomenilo, da pristanemo na avtonomijo Hrvaške, ki bi se proglasila za republiko. To bi značilo, da dovolimo v avtonomijo Slovenije, ki bi se takisto proglasila za republiko. Pomenilo bi to, da pristanemo na avtonomijo Hercege, Bosne, ki bi se pri ugodni priliki tudi odcepila. Značilo bi to, da dovolimo avtonomijo Črne gore, ki bi se pri ugodni priliki tudi odcepila od nas. Ako bi torej postopali »po narodni volji«, kakor se je ona manifestirala pri teh volitvah, bi morali pristati na razkovanje naše države, mi bi se vrnili v meje, ki bi bile samo nekoliko širše kakor one, ki smo jih imeli pred vojno. — Civčaričev zaključki so docela pravilni. Naša država bi razpadla, trenutno bi morda Hrvaška, Slovenija in Crnogora igrale vlogo neodvisnih liliptuških držav, potem pa bi postale plen sovražnih sosedov, ki že itak preže na nas in komaj čakajo ugodnega trenutka, da iztegnje svoje grabežljive roke po naši zemlji. Slovenija — neodvisna republika, kaka blaznost! Ta misel se je mogla roditi samo v glavi tistih zločincev, ki že leta in leta sanjajo o tem, da naj bi bila slovenska republika samo prehod nazaj k monarhiji, toda pod katoliškim vladarjem, ki bi naj zopet združil vse »Slovene pod streho hiše ene«. To bi naj bila »Narodna volja«, ki je baje prišla od izraza pri ravnokar izvedenih skupščinskih volitvah! Prav! Le naj poskušajo to »narodno voljo« uveljavljati, na braniku ogrožene svobode in domovine bodo našli še dovolj borcev, ki bodo, ako treba, tudi z orožjem in krvjo v kali zadušili vsak tak zločinski in izdajalski poskus, in med temi borci narodnomisleči Slovenci ne bodo zadnji. Predno dovolimo razbiti državo, smo pripravljeni na borbo na nož, na boj za življenje in smrt!

— Romunska kraljica v Beogradu. Včeraj ob 9.30 je prispela iz Bukarešte v Beograd romunska kraljica. Na kolidvoru so jo pozdravili in sprejeli kralj Aleksander in kraljica Marija, dalje ministri, predsednik Nikola Pašić in ministri zunanjih del dr. Ninčić. Romunska kraljica ostane v Beogradu deset dni. Udeležiti se praznika mladencev. V spremstvu romunske kraljice se nahajata dvorska dama Manrodi in osebni adjutant polkovnik Radescu.

— »Ljudski dnevnik« ne iztaja več. Včeraj ni več izšel »Ljudski dnevnik«, glasilo dr. Ivana Šušteršiča. Sporočilo se nam je sicer, da samo začasno ne bo več izhajal, vendar pa vemo, da je njegova smrt definitivna. Danes je tisk in papir tako drag, da jedva zmorejo stroške dnevnika, ki so sicer dobro fundirani in ki imajo zadostno število stalnih in serentov. »Ljudski dnevnik« pa ni imel ne ineratov, ne potrebnega števila naročnikov, zato mu je bila usoda vnaprej zapečatenata. Ob njegovi smrti moramo priznati, da je vodil časnarski borbo med volitvami, ko so drugi listi često ekscedirali vseskozi v mejah dostojnosti.

— Imenovan je kancelist invalidskega doma v Celju g. Maks Reš za upravitelja v X. činovnem razredu.

— Proslava osvoboditve Sušaka. V proslavo osvoboditve Sušaka priredi podružnica Jugoslovenske Matice v Ribnici dne 25. t. m. cvetlični dan. Ob treh pop. se uprizar v Cenetovi dvorani igra s petjem in deklamacijami. Dne 26. tega meseca ob 19. in pol zvečer se vrši na dekliški osnovni šoli predavanje s skiptičnimi slikami, po predavanju pa redni občni zbor podružnice z občajnim dnevnim redom.

— Poštni promet je upostavljen z evakuiranimi poštami v Dalmaciji. Promet je zaenkrat omejen na zasebne in službene p'semske pošiljke ter službene pakete in denarna p'sma. Kraji, kjer so začeli posloovati poštne uradi, se imenujejo: Biograd, Filipjakov, Iz veliki, Novi grad, Posedarja, Preko, Sali, Tkon, Ugljan, Zdrelar, Zemunik, Ist, Molah, Nin, Olib in Silba.

— Zdravniške ordinacije za člane Okrožnega urada za zavarovanje delavcev. Da se odpomore sedanjemu hudemu navalu bolnikov, posebno v dopoldanskih urah, bodo odšihod v ambulatoriji ljubljanske poslovalnice, Gradšče št. 2, zdravniki takole ordinirali: Ob delavnikih vsak dan od 8. do pol 10. g. dr. Pavel Janežič, od 9. do pol 11. g. dr. Ivan Zajec, od pol 11. do 12. g. dr. Peter Košenina, vsi trije za splošne bolezni. Od pol 13. do pol 14. g. dr. Tone Jamar za plučne bolezni; od pol 14. do pol 15. g. dr. Bogdan Derč za otroške bolezni obnem posvetovalnica za matere, od pol 14. do pl 15. g. dr. Pavel Kračec in od 17.—18. g. dr. Franc Minař, oba za kirurgijo (telesne poškodbe, rane itd.), g. dr. Minař obnem za ortopedijo (izkrivljenje udov, hrbenice itd.): vsak dan izvzemši četrta od 8.—9. g. dr. Jernej Demšar za kožne in spolne bolezni, ob torkih, četrtek in sobotah od 1/2 13.—1/2 14. g. dr. Ivan Pintar za ženske bolezni in porodništvo. Četrty zdravnik za splošno medicino, kojeza imenovan je v kratkem izvrši, bo ordiniral od 15.—1/2 17. Nakaznice za zdravnike se izdajajo v poslovnici, Gradšče št. 2, vsak delavnik od 8.—18. tako

da tudi popoldne prihajajo člani lahko takoj dobe zdravilca. Pravica do pomoči ob boleznih in nezgodi se dokazuje s potrdilom uelodajalcev, da je zavarovavec resnično zapusen.

— Rusko predavanje. V torek ob 20. zvečer se je vršilo v mestnem domu predavanje »o skriti sili v notranjosti človeka«. Predavaia je v rusini ga. Krzanovskaja. Naslov predavanja je privabil precej poslušalcev, večina pa seveda ruskih beguncev, le nekaj je bilo med njimi tudi domačinov. Z vprašanjem, kdo od nas kaj lahko reši Rusijo iz sedanjega kritičnega položaja, se je lotila predavateljica problema, ki je po svoji obsežnosti, zgodovinsko-psihološki in socijalni duhoviti preveč neučelaven in kompliciran predmet in zato je razumljivo, da mu ni bila kos. Kriza v Rusiji ni kriza ruskega naroda ali ruske inteligence, ni lokalno vprašanje, ki spada v kompetenco ruskih beguncev, marveč je svetovni problem, ki ga ne bo rešila nobena verska s'kta ali različni bogoskaktelji, pač pa hormaini razvoj človeške družbe. Krzanovskaja je hotela v uvodu povedati nekaj o starodavnih indijskih jogih, kar se ji pa ni popolnoma posrečilo. O jogih kot pristisni posebne indijske filozofije, je znano, da so bili fanatiki, ki so se skušali potom avtohipnoze pogrezati v navidežno mrtvo stanje, da bi jih njihovi učenci po dolgih letih zopet probudili v življenje. To so bili večinoma prebrisani ljudje, ki so si znali pomagati s prevaro in zaslepljenjem preprostih ljudi, vendar pa je znanost dognala, da so bili tudi sučialni resnega uspeha na polju hipnoze. Njihova filozofija je obstojala v nekakem asketizmu in samozatajevanju, ki pa za sodobnega človeka nima nobenega praktičnega pomena. Brez logične zveze in ugotovitve, zakaj je pravzaprav važna filozofija teh ljudi in v koliko nam ona lahko pomaga rešiti čisto praktična in realna vprašanja današnjega življenja, je predavateljica prešla na Krista in njegovo vero. Tudi tu ni povedala nič novega. Kdo je bil Krist, kakšna je bila njegova misija na zemlji, pomen krščanstva za človeštvo, razlika med prvimi kristjani in sedanjim versko družbo, med teorijo Kristovih naukov in prakso njegovih učencev, vse to so vprašanja, ki silijo sama po sebi na površje in kdor hoče govoriti o religioznih problemih, mora poseči pač malo bolj globoko, kakor je to storila Krzanovskaja. Da je Krist trdil, da sta on in Bog-čede eno, da je delal čudeže, da se je Savel spreobrnil in postal Pavel, in različne druge zgodbe iz sv. pisma so znana vsakemu šolarčku, ki se kolikoj zanima za krščanski nauk. Tudi o učencih Krista je splošno znano, da so njegove nauke prirojili po svoje in da je med njimi malo doslednih pristaev njegovih idej. Da pa se semtertja ta ali oni spomni, da ni to prav, da bi bila rešitev človeštva v strogem izvajanju Kristovega učnja, kakor je baje storil dr. Sobolev v Petrogradu, je tudi razumljivo. Predavateljica je prišla tudi koncu k nastopnemu zaključku: Dosedaj je vsa kultura slonela na materijalizmu, egoizem je igral v družabnem življenju glavno vlogo in to je povzročilo današnji krizo. Človeštvo mora stopiti na drugo pot, okleniti se mora dveh temeljnih zapovedi Krista: ljubi Boga nad vse in svojega bližnjega kakor samega sebe. Besedo »egoizem« je treba razsekati na dva dela kot je to storil dr. Sobolev, ki je delal predlansko leto kot zdravnik na polju medicine prave čudeže. Zdravil je s pomočjo vpliva svoje volje kot dosledni pristaš Kristovih naukov bolnike, nad katerimi so bili obupali že vsi drugi zdravniki. Z nesebično ljubeznijo do bližnjega, ki jo je priporočal tudi svojim pacientom, je razsekal besedo »se« na »ie« in »che«, kar pomeni Jezus Kristus. Njegovih pacientov, ki zapuščajo bolnišnico telesno in duševno popolnoma zdravi, je v Rusiji od dne do dne več in Krzanovskaja misli, da bodo ti pacienti oni kader, ki bo v krščanski ljubezni do bližnjega in globoke vero v Boga, rešili Rusijo iz rok krute in nepravilne sovjetske vlade. Podobno razumevanje današnjega položaja med rusko inteligenco ni novo in v tem oziru tudi to predavanje pač ni odkrilo Amerike.

— Uradni prostori mestnega magistrata v Celju so 22. in 23. t. m. radi snaženja zaprti. Stranke, ki so za ta dneva povabljen, naj se zglijajo v soboto 24. t. m.

— Nezaslišano postopanje. Neka dama nam poroča, da je obiskala na praznik sv. Jožefa novo cerkev, ki je posvečena temu svetniku. Pri tej priliki je stopil k nji vernik nemške narodnosti in jo vprašal, kaj išče v cerkvi. Ko mu je povedala, da je prišla opraviti svojo versko dolžnost, je izjavil, da je cerkev namenjena samo Nemcem, da naj se torej odstrani, sicer jo vrže sam iz cerkve. Začudena vernica je oporekala, češ da se cerkev nahaja na Jugoslovenskih tleh in narodnost za verske zadeve ne more biti merodajna. Dotični gospod jo je nato prijel za ramo in pahnil iz cerkve. Tako brutalna kršitev verskega in narodnega čustva tam, kjer so vsi sloji in vse narodnosti enakopravne, pač ni dostojna kulturnega človeka in pritožba se nam zdi tem bolj umestna, ker so za zgradbo te cerkve največ darovali baš Slovenci, med njimi —

— trdi sama — tudi vernica, ki po mnenju nemške gospode sedaj nima pravice obiskovati cerkev.

— Celjski policijski oddelček javlja: Zadnjega pol leta se je po celjskem okraju klatiski možki, ki se je izdajal za potnika fotografskega zavoda Hilde Jaschek na Dunaju ter sprejemal od strank predplačila za naročnine povečanik slik. Ta potnik ni bil pooblaščenec imenovanega zavoda, ampak navaden goljuf, ki je stranke opeharil za razne denarne zneske. Ta možki je najbrž identičen s Anton Petuščinom, pristojnim

v Gradec. Nahaja se sedaj v zaporih krajnega sodišča v Mariboru, kjer je tudi izvrševal enake goljufije. Stranke, ki so bile od omenjenega goljufane, se naj prijavi pri najbližji orožniški postaji.

— Nemški konzulat v Osejku. Nemška republika namerava v Osejku ustanoviti svoj konzulat. Poga anja med nemško vlado in Beogradom so bila uspešna in že v kratkem bo imenovan neki osješki advokat za nemškega honorarnega konzula.

— Otvoritve državne b'kterijološke stanice državnega ambulatorija v Celju se je vršila v sredo dopoldne in ne v torek, kakor je bilo prvotno pomotoma javljeno v našem listu. Otvoritvi sta poleg drugih zastopnikov raznih državnih oblasti prisostvovala tudi načelnik v ministrstvu za narodno zdravje g. dr. Štampar ter šef zdravstvenega oddelka za Slovenijo g. dr. Katičič.

— Iz Kranja nam pišejo: V Kranju se je ustanovilo delavsko podporno društvo, ki je popolnoma nadstrankarsko in nepolitično. Ima edini namen, da pomaga bolnim in ponesrečenim. Potrjeno je tudi od kr. pokrt. uprave za Slovenijo. Društvo ima 3 razrede: v prvem razredu se plačuje po 3 Din. tedensko; v drugem 2 Din. in v tretjem po 1 Din. Podpore pa se dobi v prvem razr. 75 Din. tedensko, v drugem razr. 50 Din. tedensko in v tretjem 25 Din. tedensko in sicer do 10 tednov bolezni. Društvo ima danes po dva mesečnem obstoju že nad 100 članov.

— Nužna prošnja! Blizu se Velika noč, mi najbedneši med bednimi stradamo! V svojem obupnem položaju se obrčamo do plemenitih src, da nam priskočijo na pomoč. Vsi tisti, ki ste se veselili in zabavali v predpustu, spomnite se slepih, ki poznamo samo temo in noč, ne vidimo ne sonca ne dneva in ki le nam tuja vsaka radost z drilji, da bomo tudi mi praznovati veliko noč. Prosimo uslišanja! Za svoje sotrpine odbor »Podpornega društva slepih v Ljubljani, Wolfova ulica 12.

— Dilaški kuhinji v Kranju je daroval stavbeni svetnik inž. Franc Žužek 100 kron v počaščenje spominu pok. sodn. predsednika dr. Jakoba Kavčiča.

— Prostoletina razprodaja blaga. Povabilo se v Ljubljani slučaj, da razglase trgovske tvrdke razprodajo svojih zalog po časopisih in potem lepakov. To je protipostavno. Vsaka tvrdka, ki hoče pričeti iz enega ali drugega vzroka z razprodajo svojih zalog, mora napraviti za dovoljenje obrtno oblast. V tej prošnji je natančno navesti množino blaga, katerega se namerava prodati, dal'e čas, v katerem naj se razprodaja vrši, osebo, če lastnina je blago in pa uslužbenec, ki bodo pri razprodaji sodelovali. V zadnjem slučaju zadostuje, da se navedejo le splošni podatki n. pr. da bodo sodelovali lastni uslužbenki. Gremlji trgovcev opozarja svoje člane na ta zakonska določila ter jim svetuje, naj se jih strogo drže, da ne pridejo v nepravilni pri obrtni oblasti.

— Surov napad. Ko se je posestnikov sin Fran Miš, iz Soteske pri Moravčah v nedeljo zvečer vračal domov, so ga na cesti brez povoda napadli Anton Bišten in brata Ivan in Josip Klopčič. Podrli so ga na tla, ga krvavo prepleli in nato se hodili z nogami po n'em, tako dolgo, da je Miš nezavestno obležal. Teško poškodovanega so prepeljali v ljubljansko bolnico. Surovo pretepaško deteljico pa so orožniki aretirali.

— Težka nesreča. Andrej Remškar, dtjak IV. razreda Šole na Ledini, se je včeraj 21. t. m. igral na domačem vrtu z neko razstrelilno snovjo, ki je eksplozirala in dečku razmesarila skoraj celo roko. Tudi je dobil več poškodb po obrazu. Prepeljali so ga v bolnico.

— Težka nesreča. V Mostah pri Ljubljani se je igralo več otrok »skrivalinice«. Franc Sojer, 6 letni sin železničarskega čuvalca pa se je skril za neko gramozno trugo, kj se je podrla nanj in mu pri tem zlomila obe nogi. Nesrečnega dečka so prepeljali v bolnico.

— Pobegnili je od doma 16 letni Adolf Bežalj iz Konjušne ulice 11. Deček je precej sloke rasti in je oblečen v črni suknič. Na glavi ima športno čopico.

— Pokopališke hijene. Na pokopališču pri Sv. Križu sta bila v času od 13. do 18. t. m. iz križa družinske grobnice Ane Zupan ukradena dva bronasti »akita, ulita v obliki žalnih vencev v vrednosti 8000 K. Kakor je videti, niti mrličji nimajo miru pred tatovi.

— S sekiro je bil ubit v Ročinju na Gorškem 50letni tamkašnji posestnik Fran Kregav. Bil je precej premožen mož in imel je pri sebi, kakor se sodi, okoli 60.000 ltr. Truplo so našli v greznici poleg domače hiše.

— Preprečen vliom. Dva mlada nepravdiprava sta skušala danes jutraj okoli 6. ure vliomiti v podstrešno stanovanje F. Juvanca v Wolfovi ulici 6. Ker pa sta čula človeške glasove sta nato pobeignila, ne da bi napravila kako škodo.

— Vsedlo opustitve papirnatih trgovine mudim ceninam od'emalcem sledeče predmete po znatno znižanih cenah: Svileni papir, sortirane barve. Perje in žica za rože. Krep papir v rolah. Krednični papir v polah in v rolah. Taftni papir. Pismeni v škatliah 100/100, v mapah 10/10, fimi v kasetah. Pivniki le in za šolar'e. Risalni papir vse (vrste) velikosti. Svinčniki navadni, Hardtmuth, Noris, tesarski, kopirni vseh vrst. Peresa mešana, klaps. aluminij za okroglo pisavo, Radirke, Tabletten, Keilgumi, Ideal. Kreda v kartonih 4 12 in 50 kosov. Šolske mape in šolski zvezki vseh vrst. Ravnila in šolske škatljice. Od'emalne, trgovske in prepsne knjige. Raznovrstne razglednice. Kovrte trgovske, uradne, in sodniške (Akten). Venčki in šopki za nveste in birmance. Rožni venčki in denarnice za birmance. Notese vseh vrst in velikosti. Pečatni vosek. Ker so cene res nizke, naj bodo vsakemu v lastnem interesu, da sj blago preskrbi, dokler za'oga traja. Urad. Papirnica Ljubljana, Mestni trg 11.

— Anacot-pastille razkužju usnu župljanu, štite od katara vrata i zra.

— Roparski umor v Celceru na Doletjskem. Glasom brzojavke, ki jo je prejela danes policijska direkcija v Ljubljani, je bil izvršen večeraj ob 10. dopoldne v Celceru pri Smarjeti na Doletjskem roparski umor, katerega podrobnosti pa še niso znane. Roparji so odnesli 16.000 K.

— Cevle kupite od domačih tovarna tvrdke Peter Kozina & Ko. z znakom »Pekos«, ker so isti priznana na bolših in n. cene št. Glavna zaloga na debelo in drobno Ljubljana, Brez 20, ter Aleksandrova cesta št. 1.

— Tajništvo Narodno napredne stranke se nahaja začasno v Knalljevi ulici št. 5. 1. Tam se tudi sprejemajo vse pismene in ustne prijave. Uradne ure so: v ponedeljek, torek in sredo od 3—6 ure popoldne; v četrtek, petek in soboto pa od 9—12 ure dopoldne.

Borzna poročila.

— Zagreb, 22. marca (Izvir.) Zaključek. Devize: Curh 18.15, 18.25, Pariz 6.70, 6.75, London 461, 463, Berlin 0.47, 0.475, Dunaj 0.1365, 0.1375, Praga 292, 293, Trst 4.85, 4.90, Newyork 98.50 99, Budimpešta 2.21, 2.25. Valute: dolar 96.50, 97.50, lira 4.775, 4.80.

— Curh, 22. marca. (Izvir.) Današnja predborza: Zagreb 5.55, Berlin 0.0261, Amsterdam 214, Newyork 5.425, London 25.44 Pariz 37.15, Milan 27.05, Praga 16.10, Budimpešta 0.10, Varšava 0.014, Dunaj 0.00753/8, avstr. žig. krone 0.0075, Soflia 3.50.

— Curh, 21. marca. (Direktno.) Zagreb 5.55, Berlin 0.026, Praga 16.05, Milan 26.41, Pariz 36.35, London 25.43, Newyork 5.43.

— Trst, 21. marca. Zagreb 21.40, Berlin 0.01, Praga 61.50, Pariz 138, London 96.85, Newyork 20.55, Curh 382.

— Katastrofalno padanje madžarske krone. Ovska valuta je tekom zadnjih dni rapidno pada in le krona tekoma enega tedna padla v Curihu od 0.20 na 0.10. Madžarski se torej bliža usoda Avstrije in Nemčije. Kot vzrok nenadnega padanja se navaja milijardni deficit v proračunu madžarskega parlamenta.

Društvene vesti.

— Nabavljajna zadruga javnih nameščencev, r. z. v Ljubljani opozarja svoje člane, da se zanesljivo udeležijo I. rednega obč. zbora, ki se vrši dne 24. marca t. l. ob 20. uri v dvorani Mestnega doma.

— Geografsko društvo na ljubljanski univerzi je na svojem III. rednem občnem zboru dne 13. marca t. l. izvolilo sledeči odbor: Savnik Roman, cand. phil., predsednik; Baš Franco, cand. phil., podpred.; Bednarik Rado, cand. phil., blagajnik; Rakovec Ivan stud. phil., tajnik; Aplene Rikard, cand. phil. knjižničar; Beg Dušan, cand. phil., Mlinar Iv. cand. phil., odbornika Mlinar Helena, cand. phil., Reja Oskar, st. phil. odbora, namestnika, Rubčić Ivo, cand. phil., Mlie Fran stud. phil., revizorja, Četvernik Ilvca Aleksandra, cand. phil., Bačur Rafael stud. phil. in Čiš Viktor stud. phil. Častno razsodiče.

— Odbor J. A. D. »Triglava« (podružnica Ljubljana) izvoljen na III. rednem obč. zboru dne 14. t. m. se je konstituiral sledeče: predsednik: Moizer Tone, cand. jur.; podpredsed. Lak Jože, cand. ing.; tajnik Planinšek Odon, cand. jur.; blagajnik Skalicky Zdenko, stud. teh.; knjižničar Čok Bernard, stud. med.; arhivar Lichtenwallner Milan, stud. jur.; zapisnikar Fačička Franjo, stud. teh.; odborniki Andolšek Mirko, stud. teh.; revizor Zabkar Albin cand. phil. in Zmuc Anton, stud. phil.

— Društvo gospaj krščanske ljubezni Sv. Vincencija Pavlanskega ima letos svoj redni občni zbor na cvetno nedeljo, dne 25. marca 1923. ob 16. popoldne v društvenih prostorih na Poljanski cesti št. 16 z občajnim dnevnim redom. K obilni udeležbi vabi upravni odbor.

Sodoma in Gomora

od 22. do 28. marca.

— Pozor! Danes prvi dan najkrasnejšega in najlepšega filma te sezone »Sodoma in Gomora« v kinu Tivoli. Insceniran po romanu Ladislava Vačde ima za vsebilo vizijo biblijske pripovedke propadlih mest Sodome in Gomore. Film, ki je poln najkrasnejših in najpreklesljevitejših prizorov iz današnjega življenja, je brez dvomno remekdelo moderne filmske umetnosti in je dosegel do vseh centralnih mestih Evrope največji uspeh. V glavni vlogi nastopa glasovita filmska diva Lucy Doralne. Občinstvo, ki hoče res imeti ura dobre užitka nai si to filmsko senzacijo ogleda. Predprodaja vstopnic se vrši že od 2. ure dalje.

Peizvedbe.

— Izgublil se je v nedeljo na potu od topničarske vojašnice do Ježice črn kočuhovinst ovratnik. Kdor ga je našel naj ga odda proti dobri nagradi v trgovini Breznik & Fritsch, Ljubljana, Cankarjevo nabr.

Glavni urednik: RASTO PUSTOSIEMŠEK. Odgovorni urednik: VALENTIN KOPITAR.

AKO PIJEŠ BUDDHA ČAJ ŽIVIAŠ ŽE NA ZEMLJI RAJI

PALMA
kaučuk potpetnike
in potplate

Prednosti!
Ceneje in znatno trajnije nego od kozol Varstvo proti vlagi i mrazal

Skoro novo moško kolo
fipa »Kosmos-Steier« SE PRODA.
Naslov pove uprava lista. 2893

Trgovski pomočnik
(ZELEZNINAR), prost vojaški-
ne, ISČE MESTA. — Naslov pove
uprava »Slov. Narod«. 2889

Mesto praktikantije
v kakšni pisarni ISČE ABSOL-
VENTINJA TROVSKEGA TE-
ČAJA. — Ponudbe pod »Brez-
plačno/2882« na upravo lista.

Išče se šofer
K TOVORNEMU AVTU. Biti mora
izkušen monter s prvovrstnimi refe-
rencami. Nastop takoj. — Ponudbe
pod »Ljubljana/2905« na upravo lista.

POTREBUJEMO VEČI
svečarski nameštaj
(Kerzentunkeinrichtung).
Ponude stručnjaka sa predraču-
nom umoljava se na: »Schmolka«
oglasni zavod Novi Sad, Futoški
put 2. 2850

**Zaklopni stoli,
klopi in mize.**
Rožmanč & Komp.
Ljubljana, Hribo 4. 2919

Prvovrstni laneni firnež
svitloramen in svitlerjav, z-
jamtene čist v sodih in ročkah,
terpentinsko olje, Dekalin
in Isneno olje nudimo se najnižjih
dnevah cenah.
Hrovat & Komp., Ljubljana.
Telef. intern. 301. Brojavarke Hrovatpori.

Za nakup blaga
za moške in ženske oblike in perila po najnižjih
cenah se priporoča trdka 2758

R. Miklauc - Ljubljana
Lingarjeva ulica, Pred Škafije št. 3, Medarska ulica.

+

Slovenski lekarniški gremij v Ljubljani
naznanja vsem svojim članom tužno vest, da je
njega dolgoletni član, gospod

Ph. Mr. Gabriel Piccoli
lekarnar v Ljubljani

v soboto, 17. t. m., po kratkem trpljenju preminul.
Zemski ostanki pokojnikovi prepeljejo se v
četrtak, dne 22. marca ob 4. popoldne iz Knafljeve
ulice 16, na južni kolodvor.
Neumorno marljivemu tovarišu budi ohranjen
časten spomin!

LJUBLJANA, dne 21. marca 1923.

Iščem v najem travnik.
Naslov pove uprava »Slovenske-
ga Naroda«. 2886

VEČJE MNOŽINO
suhih bukovih drv se kupi
TAKOJ. — Ponudbe pod »Suha
drva/2891« na upravo lista.

Namočena polenovka
se dobi vsake sredo in petek pri
FR. KHAM, Ljubljana
nasproti hotela »Union«. 634

Dvokolesa, motorčki,
OTROČJI VOZIČKI, SIVALNI
STROJI, najceneje pri
»TRIBUNA«, Ljubljana, Karlov-
ska cesta št. 4. 1909

Rabljene britvice
Gillete, Mem itd. se sprejemajo v elektr.
brušenje v drogeriji I. C. Kotar, Wolfova
ulica 3, in v drogeriji Anton Kanc, Zi-
dovska ulica 1. Zunanja naročila hitro
in točno. 2455

Petrolejske
vrče 2274
z zaboji ali brez zabojev in železne bar-
vele kupujemo v vsaki množini. Hrovat
& Komp., Ljubljana, Vegova ulica 6.

Modistka,
dobra moč, SE TAKOJ SPREJ-
ME proti dobri plači. — Ponudbe
na upravo »Slovenskega Naroda«
pod »Modistka/2896«.

Proda se lep pes
dobermanske pasme, osem mese-
cev star, dober čuvaj in nekoliko
dresiran. Cena 300 Din. — Naslov
pove uprava »Slov. Narod«. 2883

Športne, vojaške
in
železničarske čepce
Izdeluje P. Semko, krznar
Križevniška ulica 7. 2712

VEČJE PODVZETJE
išče magistra farmacije
za Ljubljano, kateri bi hotel v
svojem prostem času obiskavati
zdravnike. — Ponudbe z referen-
cami je poslati upravi »Slov. Na-
roda« pod »Obisk/2863«.

Na stanovanje
IN DOBRO HRANO v sredini
mesta SPREJMEM TAKOJ DVA
GOSPODA (gospodični ali za-
konski par brez otrok). — Naslov
pove uprava »Slov. Narod«. 2941

„Color“
najboljša neškodljiva barva
za lase.
Glavna zaloga: Drog. A. KANC,
Ljubljana. — Razpošila se tudi
po pošti. 2922

Trstje za stropne izde-
luje z najmoder-
nimi stroji in iz naj-
boljšega materiala ter dobavljam v
vsaki množini po najnižji ceni.
I. Jugoslovanska tvornica Bakula
Jos. R. Puh, Ljubljana,
Gradaška ulica 22. Telef. 531.

Kompanjon (-ica)!
TRAZI SE KOMPANJON (-ica)
za jednu večjo rešteracijo u Pri-
morju, trgovački grad. Velika bu-
dučnost; potrební kapital 40 do
50.000 dinarjev. — Adresa Poste
restante, Sušak pod brojem 600.
2846

Kupimo
rabljene poljske 1784
tračnice
in drugi material za poljske železnice
Ponudbe pod »Poljske železnice 1784«
na upravo Slov. Naroda.

PERILO
za dame, gospode in otroke
po zmernih cenah pri
A. Šinković ml. K. Soss
LJU: LJANA, Mostni trg 10.

Proda se hiša
V SREDINI MESTA, PRIPRAV-
NA ZA VSAKO OBRT. — Na-
slov pove uprava lista. 2812

Sprejememo
provizijske potnike.
Ponudbe pod »Spomladna sezona
2810« na upravo »Slov. Narod«.

Čevljarska obrt
s strojem in orodjem, v sredini
mesta SE PRODA.
Poizve se pri: G. BESEDNIK,
Prešernova ulica 5. 2836

Hiša sredi Ljubljane,
ne velika, v dobrem stanju in z
zadosti trgovskimi lokali SE KU-
PI. — Ponudbe na upravo »Slov.
Naroda« pod »Centrum 2858«.

Proda se
SREBRNO JEDILNO ORODJE
(kompletno za šest oseb v lepi
kaseti), DRUGA SREBRNINA
IN POHISTVO. — Naslov pove
uprava lista. 2944

KUPIM GNOJ; dam tudi
seno zanj.
Ponudbe: Ljubljana, poštni pred-
dal 77. 2926

Proda se stavbna parcela
na prijaznem sončnatem kraju v
Ljubljani, ne daleč od glavnega
kolodvora. — Naslov pove upra-
va »Slov. Narod«. 2924

Odda se takoj soba
z dvema posteljama in zajtrkom v
novo zgrajeni vili z električno raz-
svetljavo: ODDASTA SE TUDI DVE
VELIKI SOBI s osmimi posteljami
in zajtrkom s 1. aprilom. — Naslov
pove uprava »Slov. Narod«. 2925

Knjigovodja-bilančnik
z večletno prakso in najboljšimi
referencami ZELI PREMENITI
MESTO. — Ponudbe pod »Prvo-
vrstna pisarniška moč/2920« na
upravo »Slov. Narod«.

Knjigovodja-korespondent
(slov. italij. srbohrv. nem.), samo-
stojen, ISČE PRIMERNE SLUŽ-
BE. — Naslov pove uprava »Slo-
venskega Naroda«. 2921

Lena nosnoderarska hiša
z devetimi sobami, deloma meblavana
in parketirana, gospodarsko poslopje,
vrt itd., v brezhibnem stanju, v dva-
nem mestu Slovenije, SE PRODA. —
Naslov: Anončni zavod Ivo Šušnik,
Maribor. 2821

Gostilničariji pozor!
Zaradi preselitve SE PRODA jako
cenen takozvan »DAMSKOKAPEL-
NI ORKESTRION«, popolnoma do-
bro ohranjen, firme Hupfeld, z dva-
ma valjema, katerih vsak igra osem
komadov. Orkestrion igra klavir, man-
dolino, orgle, ksilofon itd. ter ima
popolno bifo. — V. Š.: Rozin BENKO,
gostilničar, Belovar, Hrvatska. 2872

Posestvo v Sremiljah
na Spodnjem Štajerskem, obsto-
ječe iz 6½ joha zemlje, zidane
hiše, hleva, gozda, niive in sadne-
ga vrta SE CENO PRODA.
Poizve se pri Ivan AŠIČ, Videm ob
Savi, Stara vas 42. 2943

Pozor!

Najboljša izbira damskih suilnih klobukov in slamni-
kov, najnovejši modeli. Žamni klobuki vedno v za ogi

v modnem salonu
IDA ŠKOF - WANER
NASLEDNICE
LJUBLJANA Pod Trančo št. 2
Poleg železnega mosta.

Predelava in preoblikovanje slamnikov ter klobukov.

Jožna postrežba!

Priznana solidne cene!

Sprejme se vajenec
ZA ZLATARSKO OBRT. — Na-
slov pove uprava »Slov. Narod«. 2949

Kolo znamke „Puch“,
dobro ohranjeno, SE UGODNO
PRODA. — Poljanski nasip 40
(pri vratarju). 2927

Natacarskega vajenca
in NATAKARJA SPREJME
KOLODVORSKA RESTAVRA-
CIJA V LJUBLJANI. 2911

Proda se lepa nova spalnica
in citre z notami.
Naslov pove uprava lista. 2945

KUPIM VSAKO MNOŽINO
bukovega oglja
no dnevnih cenah. — Anton KO-
DRE, Ljubljana, Miklošičeva ce-
sta št. 18. 2952

Delniška pivovarna Laško
SPREJME URADNIKA s trgo-
vsko prakso. Ponudbe na Ša Š-
sko prakso. Ponudbe na ravnatelj-
stvo. Nastop službe takoj. 2950

Akademik
PREVZAME srednješolca v IN-
STRUKCIJO IZ MATEMATI-
KE. — Ponudbe pod: »škoda je leta
2913« na upravo »Slov. Narod«.

Prodasta se
DVE KOMPLETNI POSTELJI
Z OMARICO.
Naslov pove uprava »Slovenske-
ga Naroda«. 2938

Šofer išče službe
k tovornemu ali osebnemu avtu;
je dobro vpeljan pri avtomobilih.
Nastop takoj ali 1. aprila. — Na-
slov pove uprava lista. 2940

Strojnena pletenja
SE ZELI NAUČITI mlaga gospa
proti dobremu plačilu. — Ponudbe
pod »Strojno pletenje/2914« na upra-
vo »Slov. Narod«.

Išče se zobotehnik
za manjše mesto ZA DELO V
KAVČUKU IN ZLATU. Nastop
takoj. — Naslov pove uprava
»Slov. Narod«. 2915

Zamenjam stanovanje,
obstoječe iz dveh velikih lepih sob,
kuhinje ter vsch pritlikin v novi hiši
v sredini mesta, dve minuti od glavne
pošte za enako ali večje v kakšni vili,
tudi na periferiji ali izven mesta. —
Ponudbe pod »Zamenjava/2917« na
upravo »Slov. Narod«.

Kupim takoj več vagonov
**bukovih in smrekovih de-
bela klanih in 1 m dolgih**
subih drv.
JERNEJ POLANČ, Lesce.
Gorenjsko. 2923

Sposobnega, samostojnega, izkušenega
polirja za visoke stavbe
z dolgoletno prakso tudi v železo-
betonski konstrukciji, za visoke stav-
be verziran, samo prvovrstno moč, SE
TAKOJ SPREJME.
Pisemne ponudbe na: Viljem TROJ,
mestni stavbnik, Ljubljana, poštni
predal 70. 2928

Vrtnar se sprejme takoj
pod ugodnimi pogoji. — Naslov
pove uprava »Slov. Narod«. 2935

Išče se izurjena šivilja
ZA OTROSKE OBLEKCE IN
PLAŠČKE. — Naslov pove upra-
va »Slov. Narod«. 2918

Kuharica se sprejme takoj
v nekem gradu v bližini Ljubljane.
Stalna služba. Plača po dogovoru.
— Naslov pove uprava lista. 2933

V najem oddam lepo sobo
v sredini mesta in lehem kraju.
Ponudbe na upravo »Slov. Naroda«
pod »Soba/2953«.

Smrekovi ali bukov gozd
SE KUPI za izsekanje. — Pisme-
ne ponudbe na upravo »Slov. Na-
roda« pod »Gozd/2929«.

30.000 Din posodim
za več let tistemu, ki bi mi dal
mesto obreti stanovanje, obstoječe
iz dveh sob, kuhinje in pritlikin.
Naslov pove uprava lista. 2932

Po nizki ceni se prodaja
star, dobro ohranjen AMERI-
KANSKI PETROLEJSKI APA-
RAT. — Justin, kleparski mojster
Glince 10. 2934

Meblavana soba
z električno razsvetljavo in no-
sebnim vhodom SE TAKOJ ODDA
DVEMA GOSPODOMA. —
Naslov pove uprava lista. 2912

Izjava.
Podpisani obžalujem žaliivke, ki
sem jih raznašal o gospej Mari Šafa-
rih kot neresnične mreklieum in
gospoj Šafar zahvaljujem, da je od-
stopila od kazenske obtožbe.
Ptuj, dne 21. marca 1923.
2948 Maks Muršek.

Hišnik,
oženjen, zanesljiv, trezen, ne čer 50
let star, SE ISČE za veliko hišo v
sredini Ljubljane. Stanovanje prosto.
Oženjeni brez otrok, ki so v tem svot-
stvu že poslovali, imajo prednost. —
Ponudbe je poslati na upravo »Slov.
Naroda« pod »Hišnik/2947«.

Radi pomanjkanja prostora
pohištvo na prodaj.
POHIŠTVO ZA SPALNO SOBO
IZ TRDEGA LESA (kompletno)
SE CENO PRODA. — Vpraša se
Ivan GRILC, Krakovska ulica št. 20,
I. nadstropje, Ljubljana. 2931

Boljšje dekle
srednje starosti, izurjena v gospo-
dinstvu z večletnim spričevalom.
ISČE SLUŽBE pri samostojnem
gospodu; gre tudi na deželo na
večje posestvo. — Ponudbe na
upravo lista pod Dobra kuharica/2930

Korenje, pesa,
grahora,
rafijsko liče, čebulček
in vsa druga semena najceneje
in najbolje pri
Sever & Komp.,
Ljubljana, Wolfova ulica 12.
2781